

Béts.

A' múlt Szeredán, nem szánkázott ki más az Udvarból, az egy Nápolyi Királyon kívül, Schönbrunnba ebédre; az is Gr. Kinsky József' szánnyán. Elöl ment: H. Auerberg Adám, tsak magánossan egy szánban, a' ki t. i. vezette az egész szánkázó sord. 2.) H. Clary, Gr. Zichy Istvánnéval. 3.) H. Auerberg Károly, Gr. Zichy Fer. nével. 4.) Gr. Filtsch, Apertmont Grófnéval. 5.) M. Gallo a' Náp. Követ, Csernin Grófnéval. 6.) H. (Dux) Riario Nápolyból, Gaganc Grófnéval. 7.) Landgraf Fürstenberg, Gr. Schönborn Erzsébet Káptalanbéli Dámával. 8.) Gr. Kaunitz Ernest, Sauer Grófnéval. 9.) Gr. Csernin, Rzewuska Grófnéval. 10.) Gr. Hoyos, Gr. Kinsky Filep Hitvesével. 11.) Gr. Stahrenberg Aloyf., Arieu a Nápolyi H. nével (Duciffa). 12.) Gr. Sternberg, Veyna Grófnéval a' Lengyel Követnével. 13.) Ö F. a' Náp. Király, Gr. Schönborn Amália, Monsi Kápt. béli Dámával. 14.) H. Eszterházy Miklós, Hadik Grófnéval. 15.) Gr. Kinsky József, Paar Grófnéval. 16.) Gróf Pálffy Jós., Vallis Gr. néval. 17.) Gr. Zichy Istv. kalpagossan, Lichtenstein Kár. H. nével. 18.) H. (Dux) Sicignano a' Náp. Követtség' Titoknokja, Diedrichstein-Waldstein Gr. néval. 19.) H. Schwarzenberg Jós., Wrzna Rudolf G. néval. 20.) G. Veterani, Haeften Bár. néval, a' Hollan. Követnével. 21.) Gr. Chodek, Wrzna Gr. néval. 22.) G. Diedrichstein, Perghen Gr. néval. 23.) Gr. Diedrichstein Jól. G. Kinsky Jól. nével. 24.) Gr. Vallis Jól., Serra Capriola Náp. H. nével. 25.) G. Tarocka, Altheim Gr. néval. 26.) Gr. Pálffy Miklós, Veterani Gr. néval. 27.) Gr. Eszterházy Fer. kurta mentében, (Szisztovba való menetele, ismét más napra halasztódott) Taaf Gr. néval. 28.) H. Lichtenstein Kápt. béli Úr, Hoyos Gr. néval. 29.) M. Arieuro, tsak magánossan. — Minden szán előtt, 2 lovagló Legények tsergettek. Estvére, sok égő fáklyák között vissza tértek a' Városha; 's minekutánna az Udvar-

M

ban

ban körös körül szánkáztak volna egy ideig, felmentek a' H. Colloredo' báljába.

Magyar Ország.

„Meg foztattatván a' Ns *Hajdú-Városok*, T. Szabolts Vármegyéhez lett kaptoltatásokkal, előbbeni, és leg első fel állásoktól fogva gyakorlott Kapitányok által való igazgatásoknak módjától, minekutánna a' közelébb múlt esztendőben régi állapotokra visszahelyheztek volna: azon szabad választásnak jullával, mellyel eleitől fogva mind ez ideig szakadatlanul éltek, T. *Jablontzai Petes* János Urat választották magoknak Kapitányoknak. Melly eránt a' Fels. Ts. 's Kir. Udvarnak alázatos Jelentéseket meg tévén, a' midőn a' mostan folyó, és már vége felé lévő Ország-Gyűlésén az említett Városoknak egyéb dolgaik eránt is végezések tétettek; méltóztatott egyszersmind Ő Felsege a' T. Úrnak hívséges szolgálatit, és azok által szerzett érdemeit kegyelmessen méltó tekintetben venni, nevezetessen: hogy a' T. Szabolts Vármegyei *Subalternum Judiciumnál*, rész szerént első *Asszesszori*, rész szerént *Préfesi* hivatalát ditséreteffen folytatta; az előtt pedig ugyan tsak *Hajdúvárosokon*, 25 esztendőnek el folyása alatt külömbkülömbféle közönséges szolgálatokban, utóbbi esztendeiben pedig *Vice - Kapitányi* hivatalban magát annyira meg különböztette, hogy illy fok esztendők alatt véghez vitt hívséges szolgálatira nézve, a' *Kir. Udvarnokok'* (*Aulae Familiares*) *Izámok* közibe való bé vétettetésre is érdemesnek ítétetett; mind ezen elől számláltt érdemeire nézve Kapitányi hivatalában Ő Felsegétől kegyelmessen meg erősítetett, és annak

ál.

állandó folytatására a' szokott Kir. Dekrétum ki is adattatott, mellyel egyszersmind a' szabad választásnak jussa fel tartatott.“

Tólna Vármegyéből, Jan. 5-dikén költ Levelében ezeket írja egy Barátunk:

„Az idén még nem tudjuk, mi a' tél. Igen lágy idők járnak, a' vagyonos gazdáknak nem szinte szájak íze szerént folynak, nem tudom, mi lesz a' vége? Azt rebesgetik itt nálunk, hogy egy *Baranyai* hó lepte fejű Öreg, minőt az arany idők *Filémonnak* jámbor személlében képzeltek velünk, nem valamely babonás álmódozásból, hanem több esztendei tapasztalásán épített előre látásából azt jövendölgeti, hogy az idén a' széna-béli takarmányt az első, szelek, fergegek a' baglyában emésztek meg; a' gabona pedig a' keresztekben tsirázik ki. — Adja Isten, hogy hazug Próféta legyen!

Pozsonból, következő nevettséges történetet ír egy Barátunk: P** L** Adminisztrátor Urnak a' kuktája, öszve találkozik a' napokban egy esmerős katonával a' *Ferdinánd* Reg. jéből, kinek mindazáltal a' nevét nem tudta, kérdi tőle a' katona; van e' pénze? van: felel a' kukta — Nem venne e' tehát egy jó óltsó órát, kérdi továbbá a' katona? vennék biz én: felel a' kukta: 's meg alkuszik láttatlaara, négy forintba és két pint borba: de nem lévén anayi pénz nálla, mondja a' katonának, hogy várakozna reá egy keveslé, tsak a' F** P** Vitzseispány Ur Patvaristájához megy fel, mindjárt le hozza a' M 2 pénzt.

pénzt. El beszéli a' Kukta a' dolgot a' Patvá-
fistának. Ez maga is néki örül az óltsó jószá-
nak, 's hogy el üthesse a' Kukta kezéről, maga
szalad le a' katonához. Látván azonban a' ka-
tona, hogy okosabb Ember jött le a' Kuktánál
monda néki, hogy ő másnak nem is mutatja az
órát; hanem mivel a' Kuktával alkudott: annak
által fogja adni, mihelyest a' pénzt látándja. Nem
érhetvén tzeilyát a' Patvarista, által adja a'
kért pénzt a' Kuktának. Ez körül veszi a' Ka-
tonát 's kéri, hogy szállítaná meg lejjebb ha le-
hetne az óra árrát. Le szállott a' Katona 8 hu-
szasra: mellyet által vévén kezébe adta ő is az órát
a' kuktának 's azzal el lódult. A' Kukta még tsak
füléhez sem tartotta örömeben az órát; hanem
szaladt fel vele a' Patvátistához: de melly igen
le esett az álla, midőn látná, hogy egy tzipra
pántlikás két garasos órát vásárolt. Hogy a'
Katona úgy reá szedhette a' Kuktát: nem tsuda
mert a' meg tsalattalásnak nem annyira az esteve
mint az ész homállya vólt az oka: de hogy
eggy egész közönséget meg tsallyon valaki az
estve homállyanál, már az különösebb dolog. Ez
meg történt 1789 dikben *Londonban*: Látván t. i.
egy vakmerő tsalfa, melly örömet veit légyen a'
Nép jó Királynának meg gyógyulásából, 's miné-
mű áhíthatossággal várja az e' végett tartandó pró-
tzeffziót, a' *Pat* Templomába: bé veszi esteve ma-
gát egy sötét zugban, közel *Fleetstreet* nevezetű
úttzához, mellyen igen sok emberek szoktak jární,
's el kezdé a' kiabálást: „Itt van (úgymond)

ama

ama nevezetes nagy protzesziónak környülállásos elő-adása, mellyet Lord *Gordon* György irt tulajdon kezével *Newgate*ban, "A' Népi csoportosan tsödült ezen *Kiabálóhoz*, 's örömmel adta a' *Pfenninget*, tsak hogy olly emlékezetes dolognak le irására szert tehesse. Mivel setét vólt, dugta kiki zsebjebe, mihelyest kezéhez vette a' papirossát. Kevés idő alatt, mind oda lett a' nagy tsomó nyomtatvány, mellynek nem egyéb vólt a' foglalatja, hanem úttzákon énekelni szokott régi énekek. — Nem elégedett meg egy rendbéli tsalárdsággal a' *Tsábító*, hanem azt több részeiben is próbálta a' *Városnak*, még pedig mindenütt szèrentsèssen.

G a l l i t z i a.

Ö Felsége, tudtokra adatta a' *Lembergi* Kormányzék által, ezen *Tartomány*' Rendjeinek, hogy a' *Gallitziai*, (vagy a' közönségesen úgy nevezett *Lengyel*) Testörzö Seregnek további fenn állását nem akarja: e' helyett azonban nagyobb jót ajánl nékiek, hogy t. i. 25 régi nemes familiájú szegény Iffjakat fog *Gallitziából* a' *Kadétok*' Akademiájában tartatni, 's ottan alkalmas Tisztekké készíttetni. Hogy pedig ezen szám mindenkor tellyes lehessen, kívánja Ö Felsége, hogy az Akademiából kikerülendő minden Iffjú helyébe, újra 3 Iffjakat terjesszen a' *Gallitziai* Kormányzék legottan Ö Felsége eleibe, kik közzül maga fog Ö Felsége választani. Először a' Német Testörzö Sereghez fognak adatni az Akademiát ki tanúlt *Gallitziai* Iffjak, 's onnan úgy mennek esztán főb rang-

ranggal Regimentekhez. — Ha valamelly *Gallitzi*ai származású Tiszt meg mutathatja, hogy ő törvényt tanult, és katonaságból polgári állapotba kívánkozik által: tellyesítettni fog kérése. — A' *Gallitzi*ai Testörzö Serégnél szolgált Tisztek, főbb rangra fogtak Regimentekbe ki lépni.

Ugy írják, hogy a' közép rendű *Lengyel* Nemesek közül, sokan készülnek által minden vagyonostól együtt ezen Tartományba: mivelhogy a' Köz. Társaságnak mostani környülállásai tellyességgel nem reménylhetetik velek, személlyeknek 's vagyonjaiknak bátorságban lejendő maradását. — Nagyon tartanak az Uralkodás módja felől való vetélkedésekből származható zenebonától, 's a' *Portával* való szövetségnek rossz következéseitől.

H o l l a n d i a.

Felső *Geldri*ának egy részét az *Aus*triai Ház, más részét *Pruss*zia, harmadik részét pedig *Hollandia* birja. *Aus*tríának és *Hollandi*ának sok ellenkezésekre szolgáltatót már alkalmatosságot régtől fogva az említett tartománybéli birtokaik határait bizontalan, 's meg határozatlan vólta. Tehát most minden további izetlenkedéseknek el távoztatása végett abban egyezett meg Ő Ts. 's Kir. Felsege, a' Köz. Társasággal, hogy mind kettőjök részéről Biztosok választassanak, kik a' határokat olly derekassan ki szabják 's el intézzék, hogy többé kérdés se támadhasson felőlök. — A' Köz. Társaság újra úgy téteti a' hadi készületeket, hogy a' jövő tavasszal segítő Sereget adhasson azon

An-

Anglus hajós Sereg mellé, melly a' *Bált* tengerét akarja meg látogatni: ha meg nem készülend ezen télen *Ruffzia*, 's a' *Porta* között a' békeffég.

Német Birodalom.

Végzője a' *Senft* Úr' Levelének.

„Mivel a' tartozik ki venni a' hibát a' Közönség' elméjéből, a' ki okozta azt: úgy itélem, *Exc. jád'* kötelessége fogott lenni, közönségesen felszegzendő irás által ki hirdetni, hogy a' tegnapelőtt fel szegzett irás (mellyben t. i. a' vólt, hogy a' *Bender* Fővezérhez szólló Levele *Dohm* Úrnak az említett Fővezérnek kezébe nem ment, 's következőképpen *Dohm* Úrtól nem származhatott) hamis lett legyen. Ha ezt *Excel. ad* tselekedni nem akarja: kérem, izenye meg nekem haladék nélkül, hogy én ezen Levelemet, a' több Irásokkal együtt, (mint utolsó Levelében írta vólt *Exc. ad*) közönségesse tehessem.

Utólrás. Ide zárva küldöm, az általam kívántt fel szegzendő Irásnak formáját; jelentem azonban, hogy ezen elégtételből, melly tsupán a' tévelygésbe hozott, 's egy *Minister* ellen fel lázadt Népre nézve esik, az az elégtétel ki nem telhetik még, mellyet én azért kívántam 's kívánok még most is, hogy *Exc. ad* engem meg nem hitt, 's hogy egy ministeri, és szorgos Irást fel nyitatlan villza küldött.

Második Utólrás: Tegnap 10 órakor hozták hozzám a' hírét, hogy a' Nép jelentést kíván 's vár tőlem, az *Exc. ad* által fel szegzett Irásra nézve; 's olly mozgásban ragyon, mellynél fogva

ve-

veszedelem történhetne rajtam, egy messze lévő szálláson, a' hol semmi strázsa nintsen. — Illy szempillantásban Törökök' kormányozó Generálifától is bátorkodtam volna kérni segítséget: hát illy betsületre méltó 's barátságos Seregek' Kormányozójához hogy' ne folyamodtam volna egész bizodalommal? De Excel. iád vissz küldötte a' Levelemet; nem lévén tehát kihez folyamodnom: úgy nyomtattattam 's osztattam ki, éjtszakának idején, az ide foglalt *Bender* Fővezérhez szóló Irásmat. "

Olasz Ország.

A' *Velentzei* Köz. Társaság, két rendkívül való Követei által szándékozott volt, mint jelenttük már egy izben, a' mi *Fels. II. Leopoldunknak* Tsáfszárrá lett választatásán 's koronáztatásán való örvendezését nyilvánvalóvá tenni. Erről tett ajánlását az említett Köz. Társaságnak igen meg közfönte Ő Tsáfsz. 's Kir. Felsege; de el nem fogadta.

A' *Turini (Sardiniai)* Udvar, és *Genuai* Köz. Társaság között már régóltától fogva tartott egyenetlenségeknek, egy újonnan kötött szövetség mind a' két résznek tökéletes meg elégedésére, szereztesse végét szakasztotta.

Spanyol Ország.

Madridból ezeket irták Jan. 11-dikén: A' Király, másod izben tartatott már 40 Doktorokból álló Orvosi Tanátsot, a' Korona Örökösse eránt. De mindnyájan azt itélték az Orvosok, hogy többé nem lehet rajta segíteni

A'

A' *Marokkói Szultán*, újra félbe szakasztotta *Ceuta Vára* ostromát, 's egész erejét fordította a' Testvére ellen, kinek Trónusra volna vágyódása, 's feles számú követői vagynak. Minthogy mezei tsatákban soha sem diadalmaskodhatott a' Szultán még eddig a' Testvérjén; tehát már más módot gondolt ki ellene. Azt t. i. hogy minden követőjének a' fejére 10 piastert tett fel jutalmúl; melly ajánlásnak az a' fogamatja, hogy már az-ólta rakás fökkel meg terhelt tevék érkeznek napenként a' Szultán táborába.

A n g l i a.

A' *Portsmouthi* kikötő helyben *Hektor* nevezetű öreg hajótól való hajós Legény, halálra sentenziáztatik nem régiben a' pártütésért. Azonban *Viktory* nevezetű hajón ölzve adja magát a' Legénységnek nagy része, hogy meg ne engedjék az említett Bűnösnek ki végeztetését. A' dolog, hírével esik a' Kapitánynak, ki is a' Tisztekkel együtt mindjárt rendeléseket kezdett alattomban tenni, mellyek által eleje vétettethetnék a' gonosznak. Midőn már eljött volna a' sentenzia végre hajtásának ideje, fogja magát a' Kapitány, 's néhány Tisztekkel együtt a' nagy ladikba megy, és semmi ollyast nem mutatván, a' mi gyanakodásra szolgáltatathatott volna alkalmatóllágot, parantsolá azon Legényeknek, kik a' pártütés' fejének tartattak vólt, hogy mennének bé hozzája a' ladikba, 's a' *Hektor* hajót, úgymint a' mellyen lett a' halálra sentenziáztatottnak ki végezése; a' vezek körül. Egyszermind rendelést tett, hogy más

más nagy ladik is menne, fegyveres Legénységgei meg rakva utánnok. Midőn már akasztani akarták a' ki sententziáztatott személyt, esküdtek szörnyű káromlások között néhányan, a' *Viktory* hajón hátra maradt, s a' hajó tetejére nézés végett ki állított Legények közzül, hogy ők meg nem nézik az akasztást, 's hogy az ne is történjék. A' Hadnagy eleibek terjesztette az ő magok viseléseknek vétkes voltát; de midőn szóval semmire sem ment volna, 's még fenyegetődni kezdtek a' Pártosok, ki rántja öve mellől a' pisztolyát, hogy a' leg vakmerőbbet álló helyében le löjje. Rá is tsattantott: de a' pisztoly el nem sült. Akkor egy Legény hozzá tsap a' Hadnagyhoz: de a' kit ez, kurta kardjával nyomban le vágott. A' több Pártosok, le szaladtak a' hajóba fegyverekért; de a' Hadnagy, jelen lévő Tiszt-Társaival együtt, mezítelen karddal utánnok eredt, 's közzülök valami 10-et le aprítottak. A' több Legények megadták magokat ezen látásra; vissza tértek a' hajó tetejére, 's együtt nézték a' többekkel az akasztást.

Tudományi Dolgok.

A' *Hannoverai* Vál. Hertzeg, 's egy szersmind *Angliai* Király, *III. György*, minden esztendőben szokott érdem - pénzeket ki tétetni *Gottingában*, az oda való híres *Universitás* négy *Fakultással* által fel teendő tárgyaknak meg fejtésére. Az érdem pénzek *Jun. 4-dikén*, az az a' Király' születése napján szoktak ki osztani. Nevezetes volt ezen jeles nap, a' közelebb múlt 1790-dik esztendőben

külö-

különösen arról, hogy két Hazánkbéli Iffjak lettek a' nyertesek száma közzül valók. Ezen alkalmatossággal egy tiszta deákságú szép Beszédet tartott ama híres Prof. *Heyne* Úr, mellynek e' volt a' bé-vezetője:

Diem egimus, Ciues, faustum festumque, IV. Junii, natalem Regis nostri indulgentissimi, cujus celebrandi causa ut conueniremus, effectum erat alio Eius beneficio, cum praemia ab Eo constituta sint ingeniorum et litterarum vestrae, Ciues, virtuti et laudi, redeunte hoc die solenni, ab Ordinibus Universitatis nostrae academicae distribuenda: quo ipso Eius beneficio praeclaro quantopere pietas vestra in Regem optimum inflammata, sensusque nostri affectusque veritas in laetitia publice declaranda probata ac testata esse debeat, facile est ad iudicandum. Quae enim animi sensuum testificatio certiozem et manifestiozem fidem sui faciat, quam cuius causae a rei alicuius gratiae ac iucundae fructu vel recordatione sint repetitae? Atque utinam Regi indulgentissimo exultantium animorum gaudia coram testari liceret! Ita intellecturus Ille esset benevolentiam se suam et studium litterarum ornandarum non in ingratos et indignos contulisse. Nunc ex tacita beneficentiae in iuventutem huius Academiae florentissimam et in ipsas litteras fructuosae conscientia animum Ejus iucunditate aliqua perfundi credere licet, quoties, quae certantium studia, quae victorum merita, quae Ordinum iudicia fuerint, rescuerit. Omnino enim, si qua felicitas regum ac principum memorari potest, quaerendam eam esse dicemus in eo, quod in quam plurimos possunt beneficia conferre, et quod quam plurimis salutis suae et incolumitatis curam esse vident. Quod igitur felicitatis genus paterfamilias intra paucorum capitum numerum experitur, ut carum se iis esse, ab iis se diligi, eorum vota ac spes in se uno positas esse

esse intelligat: hoc quanto uberius sentiri necesse est ab eo, quem providentia divina collocavit eo in loco, ut totius alicujus populi, tanquam magnae familiae, parens ac pater patriae habeatur. *Amaris a nobis quia nos omnes*: acclamari solitum est bonis principibus; et illud demum verum obsequium, ea vera pietas haberi potest, quae ab amore proficiscitur; amor autem, nisi a iudicio virtutis et benevolentiae processerit, frustra simulatur et induitur; nec aulicorum et adulatorum calliditas eum ita mentitur, cum ipsos reges de ejus veritate dubitare necesse sit: at verum amorem quam facile illi agnitiuri essent, si privatorum aedes et pauperum tuguria intrare possent! Idem ille amor, justis de causis conceptus, votorum et precum, quae pro salute et incolumitate regum publice suscipi solent, fundamentum habendum est; et ea demum vota a numine aeterno exaudiri putabimus, quae hunc in modum concipiuntur. *ut amari regem a Deo O. M. velimus sic, quemadmodum ille nos amet*. Quis enim divinae benevolentiae et amoris locus esse possit in principe, qui nec reip. administrandae cura ac studio nite teneatur, nec justitia, benevolentia et amore populi meruerit, ut et ipse a populo ametur! Inter amoris autem ac pietatis in reges causas vix alia esse potest potentior, quam si beneficiis simus provocati! quippe qua eadem cogitatione ac sensu in ipsum Numen O. M. pietatis affectus excitatur ac stabilitur. Non enim inexplicabilis et infinita ejus natura sensum hunc amoris in Numen provocat, sed bonorum innumera- bilium ab eo in nos profectorum reditus, benevolentia erga genus humanum et indulgentia; ad naturae enim nostrae modulum, quicquid in his habetur, sese refert. Miramur magna et excelsa; amamus ea, unde fructum boni alicujus aut percipimus aut expectamus. Frustra pro rege indicuntur vota publica ac preces, nisi is virtutibus et beneficiis meruerit, ut a populo ametur.

Iam in beneficiis his; quibus ad pietatem et amorem sui pellexit nos Regia munificentia, etiam haec sunt: quod sub Ejas tutela terrae Brünnicenses pacatae et ab omni seu discordiae civilis seu belli externi metu intactae servantur; quodque Musarum haec sedes tranquillitate tutoque rerum statu et otio litterarum studia et fouet et auget; quod *Regiam sobolem* inter nos versari, communibus studiis teneri, ingeniorum cultu et corporum vigore ac robore efflorescere videmus. Nona laetandi causa haece diebus accessit, quod Te Serenissime Princeps AUGUSTE FRIDERICE, valetudine roborata ex itinere ad mitiores Italiae soles feliciter rediit, quodque nunc jucunda spes affulget, liberatos esse tandem nos a metu ac sollicitudine, quae tanto grauior animis nostris infidebat, quanto maior Tui est caritas. Videtis, Cives, causas satis multas ac magnas, quibus huius diei laetitia et hilaritas tanquam fonte largo et scaturigine erumpere potuit ac debuit. Adjungite nunc hoc ipsum, cuius causa illo die conveneramus, quod ingenii ac studiis vestris Regia munificentia proposuerat *praemia hoc die persoluenda ac distribuenda*: de quibus cum nunc nobis agendum sit, quod bene ueniat, recitabimus primo loco *quaestiones superiore anno in hunc diem propositas*; subjiciemusque *Ordinum academicorum iudicia de scriptis*, quae in certamen prodierunt.

Itt, leg először is a' Theol. Fakultásnak jutalomra fel tett kivánságát említetté Heyne Ur, következendő sorokban:

Vt ex certa quantitate fieri posset historia exponeretur, quid Disciplina arcani, quae a secundo ad quartum fere seculum in coetibus christianis adhibita creditur; valuerit? intra quos limites constitit? quibus et fontibus fluxerit, quid lucrum

aut

aut damni cognirio christiana tum illorum tum sequentium temporum ex illa ceperit ?

's hogy hatan igyekeztek eleget tenni az említett Theol. Fakultás' kívánságának, kik közzül Nagy Györi Fi Schedi Lajos János nyerte el a' jutalmat. — Ezentúl a' Törvényből 's orvosi Tudományból fel tett kérdésekről emlékezett Heyne Úr, 's el mondta, hányan készítettek azokra feleleteket, 's kik íteltettek nyerteseknek. — Végre elő adta a' *Filosofica Facultásnak* fel tételét: *Comparare unam vel alteram Rempublicam nostrae aetatis. cum una vel altera Republica veteris Graeciae,* melly 30 aranyat nyomó jutalom pénznek aján lása mellett vólt ki adva; és hogy az arra készített 's bé adott 3 Munkáknak szerzői közzül Lötsei fi Engel Kristián íteltetett győzedelmesnek. — Hogy magok a' Göttingai Tudósok is meg indúltak légyen két Magyar Iffjaknak egyszerre lett tudományi győzedelmeskedéseken: bizonyítják azt, Heyne Urnak ezen szavai, mellyeket, Engel Ur nyertességének említése után mondott: *novo laudis exemplo; memorabili illo etiam propterea, quod bini Hungari palma insignes e certamine discesserunt.* — Minekutánna ezentúl az újjonnan fel tett kérdéseket mondta vólna el Heyne Úr, így végezte belzédét:

His nunc praeconio publico pronuntiatis, vestram rem agite, commilitones, vestraeque utilitati consulite: quae autem utilitas proposita esse potest vobis major, quam si, praeter doctrinae et institutionis diligentiam, habeatis exercitandi quoque et acuendi ingenium, experiundique ejus naturam ac vires, opportunitates, laudis vero consequendae et studii inflammandi aculeos? *Gratis itaque nobiscum mentibus Regiam liberalitatem.*

tem adorate ac veneramini, et piis votis nostris fauete, quibus Numen O. M. supplices precamur, ut et bona haec, quae Regis nostri ac Principis voluntate, consilio, auctoritate, in nos proficiscuntur, nobis sint perpetua, utque horum bonorum, altero a Numine loco, auctor enmuletur omnibus bonis, copiis. laetis rerum euentibus inceptorumque publice privatimque utilium successibus, quibus recreari ejus animus possit. Utinam reprimantur bellantium impetus et bella minantium praecedantur consilia, adducanturque res Europae ad eum statum pacatum, quo interior quoque respublica emendari, et imperia bene constitui, libertasque publica cum privata civium libertate, imperiorum majestas cum singulorum civium juribus, opes ac splendor regnorum sine civium exspoliatione et inopia possit servari: siquidem privatorum opibus attritis, accisis ac deperditis, frustra ostentantur reipublicae opes in ingentes belli apparatus aut opipara solennium celebrandorum instrumenta effusae.

Engel Úrnak nyertes munkája, következendő tizim alatt jött világ eleibe:

Christiani Engel Levtschovia Hungari Commentatio de Republica Militari seu Comparatio Legeaemoniorum Crestensium et Cosaccorum, In Concertatione Civium Academiae Georgiae Augustae Die IV. Junii ClIoCCXC Praemio A M. Britanniae Rege Avg. Constituto Adiudicante Illustri Philosophorum ordine ornata.

In honesto et vitili nihil nimium.
Göttingae.

Ezen munkáról, így ítélte Heyne Úr a' maga befzédében:

Descripta docte et copiose vtraque resp. quoad formam et administrationem; leges et instituta;
tum

tum ingeniose comparatio facta inter vtramque rempublicam, ita vt vtriusque natura reuocetur ad illud rerumpublicarum genus, quas *militares* apellamus 's a' t.

A' mellv *Fokszáni* Tudósítást közelébbi Levelünk-ből lehetett olvasni, eggy érdemes Oberster Úr méltóztatott velünk közleni; ugyan azon derék Úrtól érkezett im' e' következendő nevezetes Jelentés is:

Fokszán, Jan. 16-dikán. „Az *Orosz* Tábór-ból vett Levelünk szerént, parantsolatja ment Gen. *Suvarovnak*, hogy *Brájlának* ez úttal hagyjon békét; Seregei takaródjanak téli szállásokra; maga pedig a' Generális Úr menjen *Burlátba*. — Mi oka legyen ezen hirtelen való szándék változtatásnak, holott már a' fasinák, 's a' Vár' meg hágására kivántató lajtorják is mind készen voltak, úgymint a' mellyeken darab időtől fogva naponként 3000 emberek dolgoztak: még nem tudhatni.“

Küldjük a' meg ígért két Magyar Tántznótákat, mellyeket mi *Kassáról* nyertünk volt, 's most is közönünk.

Költ. *Bétsben*, Febr. 11-dik napján 1791.